



Kanton Bern
Canton de Berne

Szkoła podstawowa w niemieckojęzycznej części kantonu Berno

Informacja dla rodziców

Elterninformation zur Volksschule Polnisch

Bildungs- und Kulturdirektion

2 Szkoła podstawowa w niemieckojęzycznej części kantonu Berno

Informacja dla rodziców

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Szkoła podstawowa.....	4
Organizacja szkoły podstawowej	5
Wsparcie i wspomaganie	10
Rodzice i szkoła podstawowa	12
Kompetencje.....	15

Impressum

Herausgeberin und Copyright:
Bildungs- und Kulturdirektion
Amt für Kindergarten, Volksschule und Beratung
akvb.bkd@be.ch

Auflage 2020
Download: www.erz.be.ch/elterninfo
2019.ERZ.1267

Wprowadzenie

Niniejsza broszura zawiera informacje dotyczące systemu szkolnictwa, obowiązującego w kantonie Berno. Udziela odpowiedzi na następujące pytania:

- Jak funkcjonują przedszkola i szkoły?
- Czego szkoła oczekuje od rodziców?
- Co rodzice mogą zrobić, aby ich dzieci dobrze czuły się w szkole i uzyskiwały pozytywne wyniki nauczania?

Osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne i dyrekcje szkół w gminach chętnie udzielą informacji na wszelkie nurtujące Państwa pytania.

4 Szkoła podstawowa w niemieckojęzycznej części kantonu Berno

Informacja dla rodziców

Szkoła podstawowa

Uwagi ogólne

Allgemeines

Obowiązkowy okres nauki w szkole podstawowej trwa z reguły jedenaście lat.

W roku, w którym dziecko do 31. lipca ukończy czwarty rok życia, rozpoczyna się okres edukacyjny (dwuletnie przedszkole). Rodzice - jeżeli mają takie życzenie - mogą posłać dziecko do przedszkola także rok później.

Szkoła przekazuje bezpłatnie uczennicom i uczniom pomoce naukowe i materiały szkolne.

Nauka odbywa się na zasadach koedukacyjnych. Dla obydwu płci ustalono takie same cele nauczania.

Szkoła podstawowa pod względem wyznaniowym jest neutralna.

Komisja szkolna i kierownictwo szkoły odpowiedzialne są w każdej gminie za funkcjonowanie przedszkoli i szkół.

Jeżeli rodzice zdecydują się na szkołę prywatną, pokrywają koszty takiego nauczania.

Dzieci i młodzież, które ze względu na swoją niepełnosprawność nie mogą uczęszczać do szkoły podstawowej, mogą pobierać naukę w szkole specjalnej.

Cele szkoły podstawowej

Ziele der Volksschule

Szkoła podstawowa pozwala na zdobywanie wiedzy i doskonalenie umiejętności. Jest to podstawa dla późniejszego kształcenia zawodowego, możliwości uczęszczania do kolejnych szkół i zdobycia wiedzy na całe życie. Szkoła w istotny sposób wpływa na rozwój umiejętności, wpaja właściwe podstawy wzajemnego szacunku, uczy tolerancji i odpowiedzialnego postępowania wobec innych ludzi i środowiska.

Plan nauczania 21

Lehrplan 21

Plan nauczania jest dla opiekunów przedszkolnych i nauczycieli aż po 9. rok nauczania wytyczną, która wspomaga ich podczas planowania zajęć edukacyjnych.

Organizacja szkoły podstawowej

	Szkoła średnia drugiego stopnia Sekundarstufe II Kształcenie zawodowe lub liceum (np. nauka zawodu lub gimnazjum)	2-4 lat	
Obowiązkowa szkoła podstawowa Volksschule	Szkoła średnia pierwszego stopnia (7. - 9. rok nauczania) Sekundarstufe I Poziom szkoły średniej lub szkoły realnej	3 lata	
	Szkoła podstawowa (1. - 6. rok nauczania) Primarstufe	6 lat	Szkoła podstawowa 4 lata
	Przedszkola Kindergarten	2 lata	Basisstufe/ Cycle élémentaire 3-5 lat

Przedszkola

Kindergarten

Dzieci w pierwszym i drugim roku swojej ścieżki edukacyjnej uczęszczają wspólnie do jednej grupy (klasy) przedszkola. Przedszkole otwiera przed dziećmi nowe horyzonty życiowe, możliwości zabawy i gromadzenia doświadczenia. Jego zadaniem jest rozwój dziecka oraz wspomaganie i zachęcanie go do nauki. W trakcie procesów dydaktycznych uwzględniane są różne wymagania w zakresie nauczania i umiejętności, a także tempa nauki przez poszczególne dzieci.

Po dwóch latach przedszkola zasadniczo wszystkie dzieci przechodzą do pierwszej klasy szkoły podstawowej. W zależności od stopnia rozwoju dziecko może przejść do szkoły podstawowej wyjątkowo albo o rok wcześniej lub o rok później.

www.erz.be.ch/kindergarten

W niektórych gminach dzieci w przedszkolu i w pierwszych dwóch latach szkoły nauczane są wspólnie, w całości lub częściowo (bez podziału na wiek) na poziomie bazowym lub w Cycle élémentaire.

www.erz.be.ch/basisstufe

www.erz.be.ch/cycle-élémentaire-de

6 Szkoła podstawowa w niemieckojęzycznej części kantonu Berno

Informacja dla rodziców

Szkoła podstawowa (1. - 6. rok nauczania)

Primarstufe (1.-6. Schuljahr)

Od 1. do 6. roku nauczania uczennice i uczniowie uczestniczą w zajęciach edukacyjnych podzielonych na różne zakresy tematyczne, takie jak np. «Języki», «Matematyka» lub «Tworzenie». Uczennice i uczniowie uczą się pracować coraz bardziej samodzielnie, ze świadomością odpowiedzialności.

Od 3. roku nauczania uczennice i uczniowie w niemieckojęzycznej części kantonu rozpoczynają naukę języka francuskiego jako języka obcego, a od 5. roku nauczania języka angielskiego.

Po szkole podstawowej dzieci przechodzą do szkoły średniej pierwszego stopnia. Szkoła w 5. roku nauczania informuje szczegółowo dzieci i rodziców o okresie przejściowym, ułatwiającym przejście do szkoły średniej pierwszego stopnia.

Szkoła średnia pierwszego stopnia (7. - 9. rok nauczania)

Sekundarstufe I (7.-9. Schuljahr)

W szkole średniej pierwszego stopnia uczennice i uczniowie pobierają naukę na poziomie szkoły realnej lub szkoły średniej. Na poziomie szkoły średniej stawiane są wyższe wymagania niż na poziomie szkoły realnej.

Uczennice i uczniowie przydzielani są na podstawie przewidywalnych oczekiwań rozwojowych do odpowiedniego poziomu.

W trakcie zajęć edukacyjnych w szkole średniej pierwszego stopnia istotną rolę przywiązuje się do kształcenia ogólnego i wyboru przyszłej szkoły lub zawodu. Szkoła wspomaga ten ważny proces. W procesie podejmowania decyzji przez młodą osobę uczestniczą rodzice, wychowawca klasy i instytucja poradnictwa zawodowego (bezpłatnie).

www.biz.erz.be.ch

Po szkole podstawowej

Nach der Volksschule

Po ukończeniu obligatoryjnego okresu edukacyjnego młodzież może podjąć naukę w dwu- do czteroletnich szkołach kształcenia zawodowego lub w liceum.

Dalsze informacje dotyczące podstawowego kształcenia zawodowego dostępne są na stronie:

www.erz.be.ch/berufsbildung

Informacje dotyczące liceum zawodowego i gimnazjum dostępne na stronie:

www.erz.be.ch/mittelschulen

Rok szkolny i ferie**Schuljahr und Schulferien**

Rok szkolny rozpoczyna się w połowie sierpnia i kończy na początku lipca. Okres nauki dla dzieci i młodzieży wynosi 38 lub 39 tygodni w ciągu roku. Ferie w przypadku 39-tygodniowego czasu nauczania podzielone są w następujący sposób:

- Ferie jesienne we wrześniu, październiku: trzy tygodnie
- Ferie zimowe w grudniu, styczniu: dwa tygodnie
- Ferie sportowe: jeden tydzień
- Ferie wiosenne w kwietniu: dwa tygodnie
- Ferie letnie (wakacje) w lipcu, sierpniu: pięć tygodni

Dokładne daty dotyczące ferii i dni wolnych od szkoły dostępne są na stronie internetowej szkoły lub gminy.

Plan lekcji**Stundenplan**

Lekcje prowadzone są od poniedziałku do piątku. Jedna lekcja trwa 45 minut. Do południa prowadzone są przynajmniej 4 godziny zajęć lekcyjnych. Początek i koniec zajęć jest jednolity (zajęcia blokowe). Po południu czas prowadzenia lekcji jest różny (dwie do czterech lekcji). Jeden lub kilka razy w tygodniu - zależnie od roku nauczania i klasy - popołudnia są wolne od zajęć.

Państwa zadaniem jako rodziców jest dopilnowanie, aby Państwa dziecko uczęszczało na zajęcia zgodnie z planem lekcji. Podczas prowadzenia zajęć edukacyjnych szkoła przejmuje pieczę nad dziećmi.

Poza zajęciami lekcyjnymi i w drodze do szkoły dzieci znajdują się pod opieką rodziców. Wyjątek: gdy droga do szkoły jest skomplikowana, a uczennice i uczniowie wymagają transportu zorganizowanego przez szkołę.

8 Szkoła podstawowa w niemieckojęzycznej części kantonu Berno

Informacja dla rodziców

Absencje i zwolnienia

Absenzen und Dispensationen

Dziecko nie może opuszczać zajęć lekcyjnych bez usprawiedliwienia lub zezwolenia ze strony kierownictwa szkoły. O nieobecności dziecka w szkole należy poinformować nauczyciela możliwie jak najwcześniej, jednakże najpóźniej przed rozpoczęciem lekcji. Usprawiedliwioną nieobecnością w szkole jest: choroba dziecka, śmierć w rodzinie, zmiana miejsca zamieszkania, wizyta u lekarza i stomatologa.

Rodzicom przysługuje prawo do zwolnienia dziecka z maks. pięciu połówek dnia (zajęcia przedpołudniowe lub popołudniowe) bez podania powodu. O przewidywanej nieobecności należy poinformować wcześniej nauczyciela.

W przypadku świętowania doniosłych świąt religijnych, istotnych wydarzeń rodzinnych, uczęszczania na kurs rodzimego języka i kultury (HSK), uczestniczenia w praktykach w zakładach pracy, ułatwiających wybór zawodu kierownictwo szkoły może udzielić specjalnego zezwolenia na absencję. O takie zezwolenie na absencję należy wnioskować stosownie wcześniej.

Zadania domowe

Hausaufgaben

Nauczanie szkolne odbywa się w trakcie zajęć szkolnych. Celem zadań domowych jest wcześniejsze przygotowanie lub uzupełnienie zajęć lekcyjnych. Dziecko musi być w stanie samodzielnie wykonać zadania domowe, niekorzystając przy tym z pomocy rodziców lub innych osób dorosłych.

Maksymalny czas konieczny na przygotowanie zadań domowych wynosi tygodniowo:

- 30 minut w 1./ 2. roku nauczania
- 45 minut w 3. do 6. roku nauczania
- 90 minut w 7. do 9. roku nauczania

Nauczyciele dostosowują zadania domowe do indywidualnych możliwości dziecka.

Ocenianie**Beurteilung**

Pierwszym zadaniem oceniania szkolnego jest mobilizowanie dziecka, które powinno traktować to jako metodę wspomagania procesu edukacyjnego.

W każdym roku szkolnym wychowawca klasy zaprasza rodziców na rozmowę (rozmowa prowadzona w jednostce edukacyjnej). W trakcie rozmowy omawiane są osiągnięcia szkolne dziecka, oceniany jest poziom nauki i rozwoju danej uczennicy lub ucznia. Na

życzenie rodziców lub szkoły mogą być prowadzone dodatkowe rozmowy.

Uczennice i uczniowie otrzymują na koniec 2. oraz 4. do 9. roku nauczania pisemną ocenę postępów nauczania. W niniejszej ocenie podsumowane zostają różne przedmioty. Od 4. roku nauczania osiągnięcia uczennic i uczniów podawane są w postaci ocen szkolnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ocen dostępne są w różnych wersjach językowych na stronie:

www.erz.be.ch/beurteilung

10 Szkoła podstawowa w niemieckojęzycznej części kantonu Berno

Informacja dla rodziców

Wsparcie i wspomaganie

Specjalne wsparcie

Besondere Förderung

Dzieci, które wymagają w poszczególnych dyscyplinach edukacyjnych specjalnego wsparcia (np. język lub matematyka) mogą uzyskać pomoc nauczyciela specjalnego, wykwalifikowanego w danej dziedzinie nauczania.

Trudności w nauce wyjaśniane są za zgodą rodziców przez osobę wykwalifikowaną lub jednostkę specjalistyczną (kantonalna placówka poradnictwa wychowawczego). W placówkach poradnictwa wychowawczego zatrudnieni są psychologowie ds. dzieci i młodzieży. Oceniają, czy dana uczennica lub uczeń wymagają specjalistycznego wsparcia. Doradzają rodzinom, dzieciom i młodzieży w trudnych sytuacjach.

Informacje dotyczące placówek poradnictwa wychowawczego:
www.erz.be.ch/erziehungsberatung

Jeżeli dzieci mimo wsparcia edukacyjnego nie osiągną celów kształcenia, mogą być nauczane i oceniane w ramach indywidualnych programów nauczania.

Dzieci w 1. roku nauczania, którym zapoznanie się z materiałem nauczania zajmuje nieco więcej czasu, mogą opracowywać ten materiał w ciągu dwóch lat.

Uczennice i uczniowie o wyjątkowych zdolnościach intelektualnych mogą liczyć na wyjątkowe wsparcie (wspomaganie osób uzdolnionych). Warunkiem uczestnictwa w programie wspomagania osób uzdolnionych jest ocena przedstawiana przez placówkę poradnictwa wychowawczego.

Klasy specjalne

Besondere Klassen

Dzieci szkoły podstawowej lub średniej pierwszego stopnia z trudnościami w zakresie nauczania mają w wielu gminach możliwość uczęszczania do klas specjalnych. W klasie specjalnej jest niewielka ilość uczennic i uczniów. Dzięki temu nauczyciel może poświęcić tym osobom całą swoją uwagę.

Szkolna działalność socjalna

Schulsozialarbeit

Szkolny pracownik socjalny oferuje dzieciom i młodzieży pomoc i służy radą w razie problemów socjalnych lub osobistych. Do szkolnego pracownika socjalnego mogą zgłaszać się po poradę także nauczyciele, kierownictwo szkoły i rodzice.

Szkoła dzienna

Tagesschule

Dzieciom, które poza godzinami lekcyjnymi wymagają opieki, gmina oferuje zajęcia w ramach tak zwanej szkoły dziennej:

- opieka przed rozpoczęciem zajęć szkolnych
- opieka w południe wraz z wyżywieniem
- opieka popołudniowa po zakończeniu lekcji lub po południu, w dniach, w których nie odbywają się zajęcia popołudniowe

Z ofert szkoły dziennej rodzice mogą korzystać dobrowolnie. Koszty pokrywane przez rodziców, związane z uczęszczaniem do szkoły dziennej są zależne od przychodów, majątku i wielkości rodziny.

Ogólne informacje dotyczące szkoły dziennej dostępne są na stronie: www.erz.be.ch/tagesschulen

Informacje dotyczące oferty szkoły dziennej, działającej w gminie, rodzice mogą otrzymać od wychowawcy klasy, kierownictwa szkoły lub gminy.

Informacje dotyczące innych ofert opieki nad dziećmi (placówki dziennej opieki nad dziećmi, opiekunowie zajmujący się dziećmi we własnym domu itp.) rodzice uzyskują w gminie zamieszkania: www.gef.be.ch > Familie (rodzina)

Zdrowie

Gesundheit

Dzieci i młodzież badane są przez lekarza w przedszkolu oraz w 4. i 8. roku nauczania. Badanie takie jest obowiązkowe i bezpłatne dla rodziców.

Każdego roku kontrolowany jest także stan uzębienia dzieci i młodzieży przez szkolnego stomatologa. Badanie takie także jest obowiązkowe i bezpłatne.

Jeżeli w wyniku takiego badania stwierdzone zostaną jakieś nieprawidłowości, wymagające dalszej diagnostyki, rodzice są informowani o takim fakcie.

12 Szkoła podstawowa w niemieckojęzycznej części kantonu Berno

Informacja dla rodziców

Rodzice i szkoła podstawowa

Współpraca

Zusammenarbeit

Rodzice i szkoła podstawowa zobowiązani są do współpracy na mocy ustawy. Dla owocnej współpracy istotna jest regularna wymiana informacji oraz wzajemne zrozumienie, zaufanie i respekt.

Obustronne informowanie

Gegenseitige Information

Szkoła informuje rodziców o istotnych zdarzeniach i zamierzeniach powiązanych z zajęciami (wydarzenia okazjonalne, wycieczki szkolne itp.) i o działalności szkoły (przydział do szkoły lub klasy, plan zajęć itp.). Informacje te przekazywane są pisemnie lub na spotkaniach z rodzicami.

Centralnym elementem wzajemnej współpracy między szkołą i rodzicami jest rozmowa prowadzona w jednostce edukacyjnej.

W porozumieniu z nauczycielem rodzice mogą odbyć taką rozmowę w każdym momencie.

Rodzice proszeni są o przekazanie wychowawcy informacji dotyczących chorób dziecka lub konieczności przyjmowania przez nie leków, a także wpływu jakichkolwiek uwarunkowań zdrowotnych na rozwój i koncentrację dziecka.

Tłumaczenie

Übersetzung

Istotne jest, abyście Państwo rozumieli, jakie kwestie omawiane są na spotkaniu z rodzicami lub podczas rozmowy w jednostce edukacyjnej. Ważną kwestią jest również fakt, abyście Państwo umieli zgłaszać swoje problemy i mogli zadawać pytania. Jeżeli rodzice nie władają językiem niemieckim lub francuskim w wystarczającym stopniu, można wnioskować o obecność tłumacza w trakcie takiego spotkania.

Ważne decyzje

Wichtige Entscheide

Wszystkie istotne decyzje dotyczące drogi edukacji dziecka (np. przejście ze szkoły podstawowej do szkoły średniej pierwszego stopnia, przydzielenie do klasy specjalnej) omawiane są z dzieckiem i rodzicami.

Rodzicom przysługuje prawo do informowania przez nauczyciela i kierownictwo szkoły, wysłuchania jego problemów i udzielenia stosowanych rad. Rodzice mają prawo wglądu do wszystkich akt, które dotyczą ich dziecka. Decyzja dotycząca trybu nauczania podejmowana jest przez kierownictwo szkoły i musi być przekazana rodzicom w formie pisemnej wraz z uzasadnieniem. Jeżeli Państwo jako rodzice nie zgadzacie się z decyzją, można przedłożyć w ciągu 30 dni w inspektoracie szkolnym odwołanie od niniejszej decyzji.

Współdziałanie rodziców

Mitwirkung der Eltern

Wiele szkół wybiera radę rodzicielską, która składa się z jednego lub dwóch reprezentantów rodziców z każdej klasy. Wybierani są oni na początku roku szkolnego przez rodziców danej klasy. Reprezentanci rodziców dzieci danej klasy ściśle współpracują z wychowawcą klasy. Rada rodzicielska dba o kontakt między szkołą i rodzicami.

Więcej informacji o zasadach współdziałania w przedszkolu lub w szkole Państwa dziecka można uzyskać od wychowawcy klasy lub od dyrekcji szkoły.

Problemy w szkole podstawowej

Probleme in der Volksschule

Być może dziecko nie czuje się dobrze w klasie lub jego wyniki w nauczaniu nagle pogorszyły się. Być może dziecko ma problemy w kontaktach z innymi lub Państwo jako rodzice nie zgadzacie się z decyzją podjętą przez nauczyciela.

Tak powinni postąpić rodzice

1. Należy nawiązać kontakt z nauczycielem. Obydwie strony powinny omówić sytuację i poszukać rozwiązania. Z reguły dochodzi do kompromisowego rozwiązania sporu.
2. Jeżeli rodzice i nauczyciel nie znajdą rozwiązania problemu, a domaga się tego jedna lub obydwie strony, dochodzi do rozmowy między rodzicami, nauczycielem i dyrekcją szkoły.
3. W sprawę można zaangażować także jednostki specjalistyczne, takie jak np. szkolnego pracownika socjalnego lub placówkę poradnictwa wychowawczego.
4. Jeżeli podejmowane próby nie zakończą się porozumieniem, można zwrócić się do inspektoratu szkolnego.

W razie konieczności szkoła zadba o tłumaczenie.

14 Szkoła podstawowa w niemieckojęzycznej części kantonu Berno

Informacja dla rodziców

Przeprowadzka do kantonu Berno

Zuzug in den Kanton Bern

Dzieci i młodzież od 4 do 15/16 roku życia podlegają obowiązkowi szkolnemu, gdy tylko przebywają na terenie Szwajcarii przez okres powyżej kilku miesięcy.

Rodzice nowo przybyli do kantonu Berno mogą uzyskać informacje dotyczące uczęszczania ich dzieci do przedszkola i szkoły w swojej gminie lub na stronie internetowej szkoły w gminie zamieszkania.

Dzieci i młodzież, która ma problemy w porozumieniu się w języku zajęć lekcyjnych, może uzyskać dodatkowe wsparcie w zakresie nauki danego języka.

Osoby nowo przybyłe, powyżej 13 roku życia, nieposiadające znajomości języka zajęć lekcyjnych, mogą uczęszczać na regionalny kurs intensywnej nauki języka (PLUS, RIK+).

Dalsze informacje:

www.erz.be.ch/migration

Kompetencje

Dyrekcja ds. wychowawczych

Erziehungsdirektion

Dyrekcja ds. wychowawczych to kantonalne władze oświatowe. Ustala warunki ramowe dla szkół podstawowych w gminach i wyjaśnia programy nauczania.

Inspektorat szkolny

Schulinspektorat

Inspektor szkolny prowadzi kantonalny nadzór nad szkołą podstawową.

Gmina

Gemeinde

Gmina jest jednostką kompetentną w zakresie organizacji szkoły podstawowej w danym regionie. Przekazuje do dyspozycji strukturę oświatową: budynki szkolne, ruchomości i pomoce naukowe.

Komisja szkolna

Schulkommission

Komisja szkolna dba,* aby dzieci uczęszczały do przedszkola i szkoły zgodnie z kantonalnym ustawodawstwem i danymi określonymi przez ich gminę. Jest poza tym kompetentna w zakresie strategicznych decyzji dotyczących szkoły podstawowej.

Dyrekcja szkoły

Schulleitung

Dyrekcja szkoły odpowiedzialna jest za prowadzenie szkoły podstawowej. Dokonuje m.i. przydziału dzieci do poszczególnych klas i jest kompetentna w zakresie decyzji dotyczących trybu nauczania dziecka.

Wychowawca klasy

Klassenlehrperson

Wychowawca klasy odpowiedzialny jest za procesy pedagogiczne i organizacyjne dotyczące danej klasy. Jest to pierwsza osoba przewidziana do kontaktu w razie wszelkich problemów i pytań związanych z uczęszczaniem dziecka do przedszkola i szkoły.

* Komisja szkolna nazywana jest w niektórych gminach komisją edukacyjną.

